

On İki Ay

Bir zamanlar bir kasabada dul bir kadın yaşarmış. O kadar yoksulmuş ki beş çocuğuna bakabilmek için evlere hizmetçiliğe gidermiş. Ama yaşadıkları kasaba da yoksul olduğundan çalışacak iş bulamazmış. Sadece komşuları zengin bir hanım onu ekmek yoğurmaya çağırırmış. Zengin hanım o kadar pintiymiş ki hizmetçisine para vermediği gibi evine götürmesi için bir dilim ekmek bile vermezmiş. Yoksul kadın işten çıkarken ellerini çalıştığı konakta yıkamaz, evinde temiz suyla doldurduğu bir leğende yıkarmış. Ellerine bulaşan hamur suya geçermiş, o da suyu ısıtıp çorba niyetine çocuklarına içirmiş. Zavallı çocuklar anneleri tekrar işe gidip hamur yoğurana kadar aç kalırlarmış. Ama yoksul kadının çocukları o içtikleri bulamaçla sağlıklı büyürken zengin kadının çocukları çiroz gibi zayıfmış. Yedikleri ballar, peynirler, etler onlara yaramıyor, ikide bir doktorlara gidiyorlarmış. Hanım bir gün konuyu arkadaşlarına açmış. Onlar da:

“Hizmetçin konaktan çıkarken ellerini yıkamadığından evinin ve çocuklarının kısmetini dışarıya çıkarıyor. Onun çocukları palazlanırken seninkiler bu yüzden öyle zayıf ve hastalıklı oluyor” demişler.

Hanımın akli arkadaşlarının dediğine yatmış. Dul kadını ekmek yoğurmaya çağırdığında, evin kısmeti dışarıya çıkmasın diye başında durarak zorla ellerini yıkatmış. Yoksul kadın ağlayarak evine dönmüş. Annelerinin ağladığını ve yiyecek hiçbir şey getirmediğini gören çocuklar da ağlamaya başlamışlar. Karşılıklı ağlaşırlarken kadın kendini zorlayarak toparlanmış ve çocuklarına dönerek:

“Üzülmeyin çocuklar. Ben şimdi sizlere yiyecek bir şeyler bulurum” demiş.

Evden çıkmış ve bütün komşuların kapılarını çalarak bir parça ekmek dilenmiş. Zar zor bir somun bayat ekmek bulabilmiş. Ekmeği suyun içine atarak yumuşatmış ve onunla iyi kötü çocuklarının karnını doyurarak yataklarına yatırmış.

Yalnız başına kalınca ertesi gün ne yapacağını düşünmeye başlamış. Çalışmak istiyordu ama iş bulamıyordu ve yardım isteyecek kimsesi yoktu. Kara kara düşünmekten gözüne uyku girmemiş ve sırtına bir paçavra sararak evden çıkmış.

Az gitmiş, uz gitmiş, dere tepe düz gitmiş. Kasabadan uzaklaşarak ormanın içinde yolunu kaybetmiş. Uzakta bir ışık görünce o tarafa yönelmiş ve büyük bir evin önüne gelmiş. Kapıyı çalmış ve bir delikanlı onu içeriye davet etmiş.

Evin oturma odasında on iki mum taşıyan büyük bir avize asılıymış. Kapının sağında bağırları açık, ellerinde çiçekler tutan üç delikanlı oturuyormuş. Onların biraz ilerisinde kısa kollu gömlekler giyen ve ellerinde kuru başaklar tutan üç delikanlı daha varmış. Karşılarında iyi giyimli üç delikanlı ellerinde birer salkım

üzüm tutuyormuş. En arkada ise çizmeler ve kalın kürkler giyen üç delikanlı daha varmış.

Gençler yoksul kadını bir koltuğa oturtmuşlar. Gece vakti ormanda ne işi olduğunu sormuşlar. Kadın da çocuklarının durumunu, sıkıntılarını anlatmış. Kadının yorgun ve aç olduğunu gören gençler ona zengin bir sofraya donatmışlar. Sonra da rahatlamasını sağlamak için havadan sudan konuşmaya başlamışlar. Kadın konuştuğuca yüreğindeki yükün hafiflediğini hissetmiş.

Bir ara bağırları açık olan delikanlılardan biri:

“Teyzeciğim, bahar aylarıyla aran nasıl? Mart, Nisan ve Mayıs aylarını sever misin” diye sormuş.

“Nasıl sevmem evladım!” diye yanıt vermiş kadın. “Bahar gelince dağlar, bayırlar yeşerir, doğa canlanır. Rengârenk çiçeklerin güzel kokuları ölüleri bile diriltir. Ağaçların dallarında kuşlar cıvıldaşır, hayvanlar yavrular, insanlar neşeyle dolar. Köylüler de ekinlerinin boy attığını gördükçe sevinir, yeni mahsul için kilerlerini temizlemeye başlar. Mart, Nisan ve Mayıs’tan şikâyetimiz olursa nankörlüğümüz için çarpılırız.”

Bunun üzerine kısa kollu gömlek giyen gençlerden biri atılarak:

“Yaz aylarını da sever misin Teyze? Haziran, Temmuz, Ağustos hakkında ne düşünüyorsun?” diye sormuş.

“Biz yoksullar yaz aylarını çok severiz. Yakacak oduna ve kalın elbiselere ihtiyacımız olmaz, masraflarımız azalır. Ekinler olgunlaşır, hasat kaldırılır, sebzelerle meyveler bollaşır. Haziran, Temmuz ve Ağustos ayları bereketli aylardır.”

Elinde bir salkım üzüm tutan ve konuşmaları dikkatle dinleyen bir delikanlı lafa karışmış:

“Peki, ya sonbahar ayları? Eylül, Ekim ve Kasım’ı da sever misin?”

“Sonbahar aylarında üzümler olgunlaşır, şarap ve şıra hazırlanır. En büyük iyilikleri de bizi kışa hazırlamalarıdır. Soğuk kış ayları için yakacak odun ve kömür istifler, kalın elbiseler hazırlarız. Eylül, Ekim ve Kasım ayları evlerimizi bir düzene sokmak için güzel bir fırsattır.”

Kürk giyen delikanlılardan biri gülerek:

“Teyze, bütün aylar için söyleyecek güzel şeyler bulabildin” demiş. “Kış ayları için neler söyleyeceksin bakalım? Aralık, Ocak ve Şubat’la aran nasıl?”

“Kış aylarını da çok severim. İnsanoğlu tamahkâr ve doyumsuzdur. Daha çok çalışmak, daha çok kazanmak ister ve işten güçten ailesiyle ilgilenmeye fırsat bulamaz. Kış ayları bizi sobanın etrafında toplayarak birbirimize yakınlaşmamızı sağlar. Bütün aile bir araya gelir, büyükler yazın yoğun işlerinden bir soluk alır, küçükler ninelerinden masallar dinler. Yağan yağmur ve kar toprağı sular, otlaklara

hayat verir, ekinleri büyütür. Bütün aylar iyidir çocuklar. Hepsi de Tanrı'nın onlara buyurduğu vazifeleri yerine getirirler. İyi olmayan biz insanlarız."

Delikanlılar yoksul kadının son söyledikleriyle gülüşmüşler. Kürk giyenlerden hafifçe topallayan bir genç yan odaya geçmiş ve oradan ağzı mühürlü toprak bir testi getirmiş. Testiyi kadına uzatarak:

"Teyzeciğim bu testiyi alıp evine götür" demiş. "Sana ve çocuklarına sağlıklı ve mutlu bir hayat dileriz."

Yoksul kadın delikanlılara teşekkür ederek ağır testiyi sırtlamış. Evine vardığında çocukları daha uyanmamıştı. Fazla gürültü yapmadan temiz bir çarşaf açarak testiyi kırmış. Testinin altın liralarla dolu olduğunu görünce gözlerine inanamamış. Hemen pazara koşarak 5-6 ekmek, bir kalıp peynir, bir kavanoz bal alıp çocuklarına mükellef bir kahvaltı hazırlamış. Sonra bir çuval buğday alıp değirmende öğütmüş. Değirmenden aldığı unla bir tepsi ekmek yoğurmuş, fırına götürüp pişirmiş. Elinde ekmeklerle fırından dönerken eski hanımına rastlamış. Hanım, hizmetçisinin ekmek yoğuracak unu nereden bulduğunu merak etmiş. Bunun üzerine yoksul kadın önceki gece başından geçenleri bir bir anlatmış.

Zengin hanımı o gece uyku tutmamış. Yoksulluk içinde kıvranan hizmetçisinin şimdi kendisinden de zengin olmasını içine sindirememiş. Kocasıyla çocukları uykuya dalınca evinden çıkıp ormandaki evin kapısını çalmış. Delikanlılar onu içeriye buyur etmişler.

"Hoşgeldin Teyze, hayrola gecenin bu vaktinde buralarda işin ne?"

"Çok yoksulum, bana yardım etmeniz için geldim."

"Aç mısın, sana yemek verelim."

"Hayır, tokum. Siz en iyisi bana para verin."

"Önce şu koltuğa otur, biraz soluklan, onun da sırası gelir. Sağlığın, keyfin yerinde mi?"

"İyi kötü geçiniyoruz işte!"

"Peki, aylarla aran iyi mi?"

"Hiç sormayın, her birinin derdi ayrı. Ağustos'ta sıcaklardan bunalırken birden sonbahar gelir, havalar bozulur. Gökyüzünü bulutlar kaplar, güneşe hasret kalırız. Sonra kışın soğukları bastırır, kemiklerimize kadar donarız. Hele o total Şubat yok mu, en çekilmez soğukları o getirir (total delikanlı mahzun mahzun başını eğdi). Yollar kar altında kalır, evimizden çıkamaz oluruz. Ya o bahar aylarına ne demeli? Biz havalar düzelecek diye beklerken neredeyse kışın soğuklarını aratırlar. Mayıs bile mayıslığını bilmez, yağmur yağdırır, yolları çamur deryasına çevirir. Hele o yaz ayları! Sıcaklardan bunalır, nefes alamaz duruma geliriz. Altına sığınacak bir

gölgeye, içimizi ferahlatacak bir esintiye hasret kalırız. Aylardan birini al ötekine vur. Hayatımızı zorlaştırmaktan başka bir şey yapmazlar.”

Delikanlılar hiç yanıt vermemişler, birbirlerine bakmakla yetinmişler. Sonra topal delikanlı kalkmış ve yandaki odadan ağzı mühürlü bir toprak testi getirmiş. Testiyi kadına uzatarak:

“Bu testiyi alıp evine götür” demiş. “Oraya varınca kırar, hediyemizi görürsün.”

Kadın testiyi sırtladığı gibi evine koşmuş. Evine vardığında daha gün ağarmamıştı. Kilere girip kapıyı sıkıca kapatmış, yere bir çarşaf sererek testiyi kırmış. Testi yılanlarla doluymuş. Kapıyı açmasına fırsat vermeden kadına saldırmışlar ve onu öldürmüşler.

* Ari Çokona, *Rum Masalları*, [Can Yayınları](#), İstanbul 2011